

Łódź, 18 września 2024 r.

WA 4120-32/2024 w

Wójt Gminy
Łęki Szlacheckie

Urząd Gminy Łęki Szlacheckie
Łęki Szlacheckie 13D
97-352 Łęki Szlacheckie

W odpowiedzi na pismo Pani Wójt zawierające prośbę o udzielenie wyjaśnienia w przedmiocie diet dla radnych uprzejmie informuję:

ze skierowanego do Izby pisma wynika, że w Gminie Łęki Szlacheckie radnemu przysługują diety na zasadach określonych w uchwale nr LI/296/2022 Rady Gminy Łęki Szlacheckie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie diet dla radnych Rady Gminy Łęki Szlacheckie oraz wysokości zwrotu kosztów podróży radnych (Dz.Urz. Województwa Łódzkiego z dnia 25 stycznia 2023 r., poz. 644). W § 1 uchwały zostały ustalone trzy wysokości zryczałtowanej diety miesięcznej, z uwzględnieniem funkcji pełnionych przez radnego: 1500 zł. dla przewodniczącego Rady, 900 zł. dla wiceprzewodniczącego Rady i przewodniczących komisji oraz 760 zł. dla pozostałych radnych. W § 2 ust. 1 uchwały zastrzeżono, że „W przypadku nieobecności radnego na sesji Rady Gminy Łęki Szlacheckie lub posiedzeniu Komisji, której jest członkiem, zryczałtowana dieta należna za dany miesiąc, w którym odbywały się te posiedzenia ulega zmniejszeniu o 100 zł za każdą nieobecność radnego na posiedzeniu rady lub Komisji”. W § 4 uchwały postanowiono, że „Podstawą wypłaty diety są listy obecności, podpisane przez radnych biorących udział w sesji lub komisji”.

We wniosku o udzielenie wyjaśnienia zostało zawarte pytanie, czy w sytuacji gdy radny nie będzie obecny na żadnej sesji Rady Gminy lub posiedzeniu komisji w danym miesiącu, będzie mu przysługiwała wypłata diety po zmniejszeniu o 100 złotych za każdą nieobecność na posiedzeniu Rady lub komisji, czy w ogóle nie będzie mu przysługiwać dieta za dany miesiąc w związku z brakiem podpisu na listach obecności. Jednocześnie wyjaśniono, że w Gminie Łęki Szlacheckie na podstawie zacytowanych postanowień uchwały przyjmuje się, iż w sytuacji nieobecności radnego na wszystkich w danym miesiącu sesjach Rady i na posiedzeniach komisji, której radny jest członkiem, i braku podpisu na liście obecności, która jest podstawą wypłaty diety, radny w ogóle nie otrzymuje diety za dany miesiąc.

W ocenie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi przyjęta w Gminie praktyka jest nieprawidłowa i pozostaje w sprzeczności z § 2 ust. 1 uchwały nr LI/296/2022 Rady Gminy Łęki Szlacheckie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie diet dla radnych Rady Gminy Łęki Szlacheckie oraz wysokości zwrotu kosztów podróży radnych, który przewiduje jedynie zmniejszenie zryczałtowanej diety należnej za dany miesiąc. Radnym, którzy nie uczestniczyli w sesjach Rady Gminy lub posiedzeniach komisji, należy wypłacać dietę w wysokości określonej w § 1 uchwały,

zmniejszonej zgodnie z § 2 ust. 1 uchwały o 100 złotych za każdą nieobecność radnego na posiedzeniu Rady lub komisji.

Nie można przyjmować założenia, że poza udziałem w sesji rady gminy i posiedzeniach jej komisji radny nie ponosi żadnych kosztów związanych z wykonywaniem mandatu.

Dieta radnego to środki finansowe (kwota, świadczenie) przysługujące radnemu na pokrycie kosztów związanych z wydatkami poniesionymi w związku z wykonywaniem mandatu radnego. Zgodnie z art. 7 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, sporządzonej dnia 15 października 1985 r. w Strasburgu i ratyfikowanej przez Polskę dnia 26 kwietnia 1993 r. (Dz.U. nr 124, poz. 607 ze sprost.) status przedstawicieli wybieranych do władz lokalnych powinien zapewniać swobodne wykonywanie ich mandatu (ust. 1); status ten powinien zapewnić wyrównanie finansowe odpowiednio do kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem mandatu oraz, w razie potrzeby, wyrównanie finansowe za utracone zyski lub też wynagrodzenie za wykonaną pracę, jak również odpowiednie ubezpieczenie społeczne (ust. 2).

Stosownie do art. art. 25 ust. 4 i 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym radnemu przysługują diety na zasadach ustalonych przez radę gminy, która przy ustalaniu wysokości diet bierze pod uwagę funkcje pełnione przez radnego. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 15 kwietnia 2002 r., sygn. K 23/01, podkreślił, że prawo radnego do diety ma umocowanie ustawowe, a rada gminy określa jedynie szczegółowe i techniczne zasady realizacji tego prawa (OTK-A 2002/2, poz. 19). Trybunał Konstytucyjny podzielił jednocześnie pogląd wyrażony w piśmiennictwie, zgodnie z którym uprawnień radnych nie można traktować jako li tylko przywilejów, lecz przede wszystkim jako instrumenty prawne służące prawidłowemu wykonywaniu obowiązków wynikających z mandatu radnego.

Prawa radnego do diety nie należy wiązać wyłącznie z uczestnictwem w sesji rady gminy lub posiedzeniach komisji rady gminy, gdyż takie powiązanie nie wynika ani z ustawy o samorządzie gminnym, ani z Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego. Nie ma żadnego oparcia w przepisach założenie, że za określone czynności wynikające z wykonywania mandatu radnego dieta przysługuje, a za inne nie. Artykuł 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym stanowi o przysługiwaniu diety radnemu - bez zastrzeżenia, że chodzi o radnego biorącego udział w sesji rady gminy lub posiedzeniu komisji. Udział w pracy rady gminy i jej komisjach oraz innych instytucjach samorządowych, do których radny został wybrany lub desygnowany (art. 24 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym) nie jest jedynym obowiązkiem radnego, a brak udziału w sesji rady gminy czy na posiedzeniu jej komisji nie może powodować pozbawienia mandatu radnego. Wykonywanie mandatu radnego polega także na spotkaniach z mieszkańcami, pełnieniu dyżurów dla mieszkańców, przygotowywaniu się do sesji i realizacji uprawnień przewidzianych w ustawie. Stosownie do art. 24 ust. 2 i 3 ustawy o samorządzie gminnym radny w ramach wykonywania mandatu ma prawo do uzyskiwania informacji i materiałów, wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się te informacje i materiały, oraz wglądu w działalność urzędu gminy, a także spółek z udziałem gminy, spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych, gminnych osób prawnych oraz zakładów, przedsiębiorstw i innych gminnych jednostek organizacyjnych, z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej (ust. 2); radny może kierować do wójta interpelacje i zapytania w sprawach dotyczących gminy (ust. 3). Stosownie zaś do art. 70 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym radnemu może być powierzone reprezentowanie danej gminy na zgromadzeniu związku międzygminnego. Wszystkie te aktywności są podejmowane w ramach wykonywania mandatu radnego i pociągają za sobą koszty, które z założenia są radnemu rekompensowane (wyrównane finansowo) dietą.

Mając na względzie przedstawioną argumentację Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi uznała, że w świetle art. 7 ust. 2 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, art. 25 ust. 4-8 ustawy o samorządzie gminnym i postanowień uchwały nr LI/296/2022 Rady Gminy Łęki Szlacheckie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie diet dla radnych Rady Gminy Łęki Szlacheckie

oraz wysokości zwrotu kosztów podróży radnemu, który w danym miesiącu nie uczestniczył w żadnej sesji Rady Gminy lub w posiedzeniu komisji, której jest członkiem, przysługuje dieta w obniżonej wysokości, zgodnie z postanowieniami § 1 i § 2 ust. 1 uchwały.

Informuję jednocześnie, że stanowisko zawarte w niniejszy piśmie udzielne zostało w ramach prowadzonej przez Izbę działalności informacyjnej i nie ma mocy wiążącej.

Z poważaniem

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Łodzi
Ryszard Paweł Krawczyk
/podpisano elektronicznie/